

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1933 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående lagstadgat förbud mot användande av militär vid sociala konflikter eller till s. k. ordningstjänst.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 254, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet, har herr *Spångberg* m. fl. yrkat, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till regeringen anhålla om att förslag ofördröjligen framläggas för riksdagen till sådana lagändringar, att militär icke får användas vid sociala konflikter eller till s. k. ordningstjänst.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionen.

De lagbestämmelser, som reglera användningen av militär för upprätthållande av allmän ordning, äro 10 kap. 12 § strafflagen, 28 § värnpliktslagen den 12 juni 1925 samt den uti administrativ väg utfärdade kungörelsen den 31 december 1915 angående användande av militär personal till upprätthållande av allmän ordning samt för eldsläckning och andra dylika ändamål. Vidare finnas vissa bestämmelser om vad militär därvid skall iakttaga.

Enligt 10 kap. 12 § strafflagen må krigsmanskap användas till stillande av uppror. På grund av en i 13 § förekommande hänvisning till 12 § må krigsmanskap även användas till upplopps stillande, därest deltagarna övergått till våld å person eller egendom. 12 § innehåller den grundläggande bestämmelsen om rätt att använda militär för stillande av uppror och upplopp. Enligt 1915 års kungörelse är emellertid i princip lagt i Konungens hand, när bestämmelsen skall tillämpas. I övrigt innehåller 12 § föreskrifter angående krigsmanscaps brukande av vapen, innefattande vissa garantier mot användande av större våld än som oundgängligen är av nöden. Dels har det lagts i den civila myndighetens hand att avgöra, när vapenmakt må brukas, fränsett det fall att civil myndighet ej är tillstädes och dess ankomst ej kan avbidas, då den på stället varande högste militärbefälhavaren äger handla i civilmyndighetens ställe, dels gäller som huvudregel, att vapen ej må användas mot deltagare i uppror eller upplopp, förrän civilmyndigheten »tre gånger ljudeligen i Konungens namn befallt dem att genast åtskiljas, vid äventyr att vapenmakt eljest användes». Endast om de så hastigt övergå till våld, att civilmyndigheten ej kan förfara på nu angivet sätt, äger denna förordna, att ordningen genast skall återställas med vapenmakt. Slutligen stadgas, att vapen ej i något fall må brukas längre än civilmyndigheten finner sådant nödigt. I de fall, då militärbefälhavaren äger handla i civilmyndighets ställe, är det han, som skall fullgöra civilmyndighets funktioner.

I värnpliktslagens 28 § 1 mom. stadgas, att då rikets försvar eller dess säkerhet eljest det kräver, må Konungen efter statsrådets hörande till tjänstgöring inkalla beväringens första uppåd eller de större eller mindre delar därav, som finnas behövlige. Tillkomsten av detta lagrum är av intresse för belysande av föreliggande fråga. I den förut gällande värnpliktslagen fanns en bestämmelse om rätt för Konungen att till tjänstgöring inkalla beväringens första uppåd eller delar därav, förutom då de krävdes för rikets försvar, jämväl till stillande av uppror. Denna sistnämnda föreskrift blev dock utesluten i 1925 års proposition med förslag till värnpliktslag. Uteslutandet motiverades på följande sätt av föredragande departementschefen:

»Enligt den nuvarande lydelsen av § 28 mom. 1 kan beväringens första uppåd eller de större eller mindre delar därav, som finnas behövlige, inkallas, icke blott då rikets försvar det kräver, utan jämväl 'när det erfordras till stillande av uppror'.

Uti tvenne vid nästlidet års riksdag väckta motioner uttalades den meningen, att även om sistberörda bestämmelse torde kunna anses vara utan praktisk betydelse, den dock icke syntes böra förbigås vid en revision av vårt försvarsväsen. Hos vissa delar av vårt folk hade ofta den misstanken framträtt, att de militära maktmedel, som organiserats till skydd för landets frihet, samtidigt avsetts att kunna tjäna såsom skyddsmedel för vissa maktägande grupper inom landet. Användandet av militär ordningsmakt under vissa sociala konflikter hade närt dylika misstankar. För det förtroende hos hela folket, som måste vara ryggraden i försvarsanstalterna mot faror utifrån, vore vidmakthållandet av sådana misstankar till skada. Ett markerande vid den nya värnpliktslagens avfattning av att skäl icke längre funnes för denna misstänksamhet kunde endast vara till gagn. Otvivelaktigt önskade också de vid försvarsväsendet tjänstgörande att i sin tjänsteutövning hållas utanför de inre striderna. Ordningens upprätthållande inom landet syntes heller icke påkalla något stadgande av ovan berört slag. Ur dessa synpunkter hade motionärerna ansett sig böra föreslå en sådan ändring av § 28 värnpliktslagen, att däri endast stadgades, att beväring kunde inkallas till rikets försvar».

Motionärernas förslag biträdades av försvarsutskottet. På de av förenämnda motioner anförda skäl har jag ansett, att orden 'så ock när det erfordras till stillande av uppror' böra utgå.

Vederbörande utskott vid 1925 års riksdag tillstyrkte Kungl. Maj:ts förslag med den ändring, som framgår av följande yttrande i utskottets utlåtande:

Utskottet delar så tillvida föredragande departementschefens mening, att därest den nuvarande avfattningen av ifrågavarande stadgande kan anses vara ägnad att ingiva misstanken om de militära maktmedlens obehöriga utnyttjande i någon särskild samhällsgrupps intresse, en ändring av detta stadgande bör vidtagas. Då emellertid landets försvarskrafter givetvis vid behov böra stå till regeringens förfogande för avvärjande av angrepp mot rikets säkerhet — de må komma utifrån eller inifrån — synes stadgandet i fråga icke böra borttagas utan att ersättas med ett annat, som, på samma gång det uttryckligen tillförsäkrar regeringen befogenhet att i erforderlig omfattning inkalla beväringens första uppåd för värnande av rikets säkerhet, dock utesluter dess användande i sociala konflikter. Utskottet har därför funnit sig böra föreslå en sådan omformulering av här ifrågavarande stadgande, att beväringens första uppåd må inkallas, då rikets försvar *eller dess säkerhet eljest* det kräver.

Utskottets förslag blev av riksdagen antaget.

I 1915 års kungörelse finnas i 1 § bestämmelser om användande av militär personal för stillande av uppror eller i övrigt för upprätthållande av allmän ordning m. m. samt för efterspanande, häktande, bevakande och forslande av person, som är misstänkt för brott, ävensom för släckning av mera betydande brand. I samband med utfärdandet av de vid förra årets riksdag beslutade ändringarna i polislagen avseende inrättande av statspolisen hava bestämmelserna i 1 § av 1915 års kungörelse i vad den avser militärs användande för stillande av uppror eller upprätthållande av allmän ordning m. m. erhållit ändrad lydelse enligt kungörelse den 16 september 1932, vilken trätt i kraft den 1 januari 1933. Lydelsen före och efter 1932 års ändring framgår av följande sammanställning:

Nuvarande lydelse:

Anses i särskilt fall militärhandräckning oundgängligen erforderlig för stillande av uppror eller i övrigt för upprätthållande av allmän ordning eller avvärjande av överhängande fara för liv eller egendom och är sådan skyndsamhet av nöden, att Konungens beslut om handräckningen icke utan fara eller större olägenhet kan avvaktas, eller erfordras militärhandräckning för efterspanande, häktande, bevakande och forslande av person, som är misstänkt för brott, eller för släckning av mera betydande brand, må militär personal därtill användas på begäran direkt av civilmyndighet.

Har å viss ort biträde vid eldsläckning blivit av Kronan utfäst, gäller vad därom för sådant fall särskilt föreskrivits.

Denna förordning avser icke användande av militär personal på förordnande av Konungen efter därom av vederbörande civilmyndighet gjord framställning.

Lydelse före 1932 års ändring:

På begäran av civilmyndighet må militär personal användas till stillande av uppror, till efterspanande, häktande, bevakande och forslande av person, som är misstänkt för brott, samt i övrigt, då i särskilda fall militärhandräckning anses oundgängligen erforderlig för upprätthållande av allmän ordning, för släckning av mera betydande brand eller eljest för avvärjande av överhängande fara för liv eller egendom.

Beträffande kungörelsens innehåll i övrigt må nämnas, att enligt 2 § behörlighet att begära handräckning tillkommer Konungens befallningshavande. Är skyndsamhet av nöden och kan Konungens befallningshavandes medverkan för handräckningens erhållande icke utan fara eller större olägenhet avvaktas, må dock magistratens ordförande eller polismästare i stad samt landsfogde eller landsfiskal på landet ävensom statspolisintendenten direkt hos vederbörande befälhavare begära militärhandräckning.

Frågan om militärs användande för ordningsändamål förekom till behandling vid 1932 års riksdag i samband med förslaget till ändringar i polislagen avseende inrättandet av statspolisen. I propositionen härom anförde chefen för socialdepartementet, att han efter samråd med chefen för försvarsdepartementet kommit till den uppfattningen, att en förändring av bestämmelserna rörande militärs tillkallande för ordningsändamål borde ske. Chefen för socialdepartementet yttrade vidare i propositionen:

Därest man, såsom rimligt är, bibehåller regeln om att i brådskande fall tillkallandet må ankomma på ortsmyndigheten, lärer uppställande av krav på beslut av Kungl. Maj:t i dylika ärenden icke medföra någon olägenhet med avseende å effektiviteten, och efter den väsentliga förstärkning i antal och mobilitet hos den för statliga ändamål tillgängliga civila ordningsmakten, som nu ifrågasättes, bör anlitaandet av militärpersonal kunna förbehållas tillfällen av särskilt allvarlig beskaffenhet. Det är vidare att märka, att opinionen inom militära kretsar med utgångspunkt från vad som för rikets försvarsmakt är mest tjänligt ansett en förändring önskvärd. Med hänsyn till den allvarliga innebörd, som hädanefter än mer än hittills kommer att ligga i beslut om tillkallande av militärmanskap för ordningens upprätthållande, måste det också enligt mitt förmenande anses riktigt, att även det formella avgörandet beträffande en sådan åtgärd kommer att vila där, varest det konstitutionella och politiska ansvaret därför kan utkrävas. I överensstämmelse med den sålunda uttalade uppfattningen, vilken delas av chefen för försvarsdepartementet, har denne, enligt vad jag inhämtat, för avsikt att, i händelse förevarande förslag rörande ordningspolisen bifalles, hemställa om sådan ändring av de nyss återgivna bestämmelserna, att beslut om tillkallande av militärhandräckning för ordningens upprätthållande regelmässigt skall förbehållas Kungl. Maj:t.

I föreliggande fråga väcktes vidare vid samma riksdag tre motioner, vilka av sammansatta stats- och första lagutskottet företogos till gemensam behandling med nämnda proposition.

I två lika lydande motioner I: 3 av herr *Möller* m. fl. och II: 2 av herr *Hansson* i Stockholm m. fl. hemställdes sålunda, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t snarast måtte företaga en omarbetning i av motionärerna angiven riktning av förefintliga stadganden och bestämmelser i fråga om användande av militär personal för stillande av uppror eller upplopp eller för upprätthållande av allmän ordning samt, i den mån riksdagens medverkan kräves, till 1933 års riksdag framlägga nödiga förslag».

I den tredje motionen II: 276, som väcktes av i huvudsak samma personer, som undertecknat nu förevarande motion, gjordes enahanda yrkanden, som i den vid innevarande riksdag väckta motionen.

I motionerna I: 3 och II: 2 redogjordes till en början för tillkomsten av ovan omförmälda bestämmelse i § 28 värnpliktslagen angående inkallande av beväringens första uppbåd och anfördes vidare, bland annat:

Riksdagen 1925 hade sålunda uttalat sig mot användande av militärt manskap som ordningsmakt vid sociala konflikter. Även senare hade emellertid sådant användande av militärt manskap förekommit, bland annat i Ådalen under maj månad 1931. De upprörande följderna av militärens uppträdande vid Lunde torsdagen den 14 maj, då fem svenska medborgare föllo offer för eldgivning av svensk militär, hade gjort det till en tvingande nödvändighet att

ånyo taga upp frågan om militären och de sociala konflikterna samt söka finna en slutgiltig lösning av densamma.

Efter att hava närmare berört händelserna i Lunde och vissa i anslutning därtill gjorda uttalanden m. m. fortsatte motionärerna:

Det anförda syntes vara tillfyllest för att motivera ett yrkande om vidtagande av åtgärder till definitivt förhindrande av militärt manskaps användning för ordningstjänst under sociala konflikter. Det erbjöde stora svårigheter för enskilda motionärer att framlägga förslag till de omformuleringar av olika stadganden i lag, förordning, kungörelse eller instruktion, som kunde vara nödvändiga för vinnande av detta syfte. I avseende på berörda stadgande i 10 kap. 12 § strafflagen kunde sålunda ifrågasättas om hela stadgandet borde strykas eller omformuleras i enlighet med den ovan omnämnda förändringen i värnpliktslagen. I avseende på övriga berörda bestämmelser krävdes en genomgående omarbetning. Av dessa skäl hade yrkandet måst få formen av en hemställan till Kungl. Maj:t. Motionärerna förutsatte, att intill dess de med denna hemställan avsedda förändringarna i olika avseenden vidtagits, den opinionsyttring från riksdagens sida, som ett bifall till yrkandet komme att utgöra, vunne vederbörligt beaktande av myndigheterna.

Sammansatta stats- och första lagutskottet yttrade i sitt utlåtande, såvitt nu är i fråga:

Såsom ofta anmärkts har en utgångspunkt för förslaget om polismaktens förstärkning varit, att användningen av militär personal för ordningsändamål borde i görligaste mån undvikas. Givetvis kunna ändock sådana situationer tänkas inträda, att tillkallande av militär för förstärkning av polismakten måste ske, men detta måste framdeles än mera än förut framstå såsom en åtgärd av så allvarlig art att det synes fullt naturligt att avgörandet härom regelmässigt tillkommer Kungl. Maj:t. Häri torde också ligga en ökad garanti för att militär användes för ifrågavarande ändamål endast då det är oundgängligen nödvändigt. Utskottet har således ingen erinran mot en ändring av gällande bestämmelser i denna riktning, såsom i propositionen förebådats. Utskottet vill emellertid understryka departementschefens uttalande, att möjligheten för ortsmyndighet att i brådskande fall själv tillkalla militär bör bibehållas, samt i detta avseende tillägga, att sådan möjlighet bör föreligga exempelvis även i det fall att förbindelserna mellan ifrågavarande ort och huvudstaden blivit avbrutna. Utskottet förutsätter även, att de nya bestämmelserna icke gives sådant innehåll, att de utesluta möjlighet för ortsmyndighet att tillkalla militär för biträde vid släckning av skogseld e. d.

Motionerna I: 3 och II: 2 synas åsyfta genomförande av sådana bestämmelser, att rätten till användande av militär personal för ordningsändamål begränsas i analogi med vad som skett i 1925 års värnpliktslag, enligt vilken inkallande till tjänstgöring av beväringens första uppbåd må verkställas av Kungl. Maj:t, icke — såsom förut — för rikets försvar eller till stillande av uppror utan endast »då rikets försvar eller *dess säkerhet eljest det kräver*»; såsom framgår av förestående redogörelse skedde denna jämkning i syfte att utesluta inkallande av beväringens första uppbåd i »sociala konflikter». Även i dessa motioner torde således icke förutsättas annat än att situationer av så allvarlig art kunna inträffa, att militärs användande för ordningens upprätthållande kan bli nödvändig. Motionärernas önskemål om att detta skulle ske endast i verkligt allvarliga fall synas bli väsentligen tillgodosedda, därest i gällande bestämmelser om inkallande av militär vidtagas sådana ändringar som i propositionen angivits. Såsom redan antytts måste man nämligen

förutsätta, att Kungl. Maj:t icke komme att begagna möjligheten att använda militär vid oroligheter inom landet under andra förutsättningar än då det oundgängligen kräves. Uppenbarligen kan dock detta bliva fallet även vid oroligheter, som bottna i en social konflikt. Även ur andra synpunkter torde allvarliga erinringar kunna framställas mot att i själva lagen binda användningen av all militär personal vid en uttrycklig förutsättning av ifrågavarande slag. Att så kunnat ske i fråga om rätten för Kungl. Maj:t att *inkalla* beväringens första uppbåd, innebär tydligen icke att samma begränsning är möjlig i fråga om användningen av i tjänstgöring varande militärpersonal. Här måste enligt utskottets mening olika tänkbara möjligheter hållas formellt öppna. Bland annat måste man alltjämt också räkna med militärhandräckning för mera fredliga ordningsändamål, exempelvis vid släckning av skogseld eller vid svårare olyckshändelse för skyddande av liv eller egendom, fall som icke alltid kunna strängt åtskiljas från situationer, då oroligheter uppstått. Att i lag införa regler, som möjliggjorde militärs användande såväl för berörda ändamål som för de fall då rikets säkerhet kan sägas vara i fara men avsåge att samtidigt utesluta användandet vid »sociala konflikter» e. d., torde på grund av de svårt skiljbara gränserna mellan dessa olika fall och med hänsyn till de växlande förhållandena svårigen kunna ske, i allt fall knappast på ett sätt som i realiteten skulle bättre än den i propositionen angivna ordningen tillgodose motionärernas syfte. Utskottet finner således icke anledning tillstyrka några åtgärder i den riktning, som i dessa motioner föreslagits.

Utskottet hemställde, att propositionen måtte av riksdagen bifallas samt att motionerna I: 3, II: 2 och II: 276 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Mot utskottets utlåtande anfördes reservationer.

Fyra ledamöter (herr *Hammar skjöld* m. fl.) reserverade sig beträffande motiveringen uti ifrågavarande hänseende och ansågo, att övervägande skäl talade för att icke göra den ändring rörande rätten att fatta beslut om militärs användande för ordningens upprätthållande, som departementschefen uttalat sig för.

Sex andra ledamöter (herr *Schlyter* m. fl.) anförde:

Vad anginge frågan om användande av militär för ordningsändamål hade reservanterna intet att erinra mot att — på sätt i propositionen förebådats — gällande bestämmelser ändrades därhän, att beslut om tillkallande av militärhandräckning för ordningens upprätthållande regelmässigt förbehölles Kungl. Maj:t. Ehuru ändrade bestämmelser i denna riktning måste anses innebära en förbättring, vore dessa enligt reservanternas mening icke tillfyllest. Enligt en allmänt utbredd, av dem delad uppfattning vore betydande faror och olägenheter ur skilda synpunkter förenade med militärmanskaps användande för ordningsändamål. Reservanterna funne det därför böra utredas, hur man skulle kunna undvika en sådan användning. Väl insågo de, att situationer kunde uppstå, då samhällsmakten i detta avseende knappast hade något val. Man behövde endast tänka på en sådan situation som den, vilken helt nyligen inträffat i vårt grannland Finland, för att förstå att samhället kunde bliva nödsakat att taga även militär till hjälp för att bekämpa element som hotade rikets säkerhet. Enligt all erfarenhet från vårt eget land framstode emellertid en dylik situation såsom ett utomordentligt undantagsfall. Det vore till dylika undantagsfall som reservanterna ansågo, att myndigheternas möjligheter att använda militär uttryckligen borde begränsas. Även om detta icke kunde ske på samma sätt som skett i värnpliktslagen utan måste närmare utformas, borde konse-

kvenserna av den tankegång som låge till grund för 1925 års riksdags beslut nu dragas. Framför allt vore det, på skäl som då utvecklades, av synnerlig vikt att myndigheterna icke utkallade militär vid de fackliga striderna mellan arbetare och arbetsgivare. Att närmare angiva, huru regleringen av dessa förhållanden borde ske, vore givetvis icke möjligt utan en ingående utredning, men det kunde enligt reservanternas mening icke vara tvivel om att åtgärder i nu angiven riktning kunde företagas med all tillbörlig hänsyn till rikets inre säkerhet och utan att förhindra militärens användande för vissa rent fredliga ändamål, t. ex. släckande av skogseld m. m. En utredning av frågan borde givetvis omfatta även de i 10 kap. strafflagen meddelade, ur olika synpunkter otillfredsställande och föråldrade bestämmelserna om användande av vapen från militärens sida. För egen del ansågo reservanterna ett upphävande av militärens användande för ordningsändamål i andra fall än då rikets säkerhet kunde anses vara i fara icke blott önskvärt utan även möjligt redan med nuvarande polisorganisation, och möjligheterna härtill torde ytterligare ökas, därest de förbättringar i polisväsendet, vilka av reservanterna förordats, genomfördes samt reservanternas önskemål i fråga om en förbättrad utbildning bleve tillgodosedda.

På grund av vad sålunda anförts hemställde sistnämnda reservanter om bifall till de i motionerna I: 3 och II: 2 framställda yrkandena.

Utskottets förslag blev emellertid av riksdagen antaget.

Det må här anmärkas, att enligt till socialdepartementet inkomna uppgifter militär använts för upprätthållande av allmän ordning under de senaste fem åren endast vid två tillfällen, båda år 1931 (Lunde och Halmstad). Vidare må nämnas, att statspolisen, som trätt i funktion med ingången av innevarande år, består av 200 man, varjämte finnes reservpolis, bestående av 202 man.

Utskottet anser det givetvis vara ett önskemål, att användningen av militär personal för ordningsändamål i görligaste mån undvikas. Detta har också varit ett av huvudskälen för inrättandet av statspolisen. Sedan denna trätt i funktion, torde det vara att förvänta, att tillkallandet av militär för förstärkning av polismakten endast i ytterst sällsynta undantagsfall skall behöva ske. Emellertid måste det alltjämt räknas med, att sådana situationer kunna inträffa, att polisen icke ensam kan upprätthålla ordningen utan måste taga hjälp av militär. Härvid är ej möjligt att göra undantag för oroligheter, som ha sin grund i s. k. sociala konflikter. Myndigheterna måste alltid ha erforderliga medel till förfogande för att kunna fullgöra sin plikt att sörja för ordning och trygghet. Att i lag införa bestämmelser, som möjliggöra militärs användande för upprätthållande av allmän ordning och avvärjande av överhängande fara för liv eller egendom, men avse att samtidigt utesluta användandet vid sociala konflikter torde vidare, på sätt sammansatta utskottet år 1932 uttalat, på grund av de svårt skiljbara gränserna mellan dessa olika fall och med hänsyn till de växlande förhållandena svårligen kunna ske. Genom den ändring i 1915 års kungörelse, som trätt i kraft med ingången av innevarande år, har civilmyndighets rätt att besluta om militärs användande för ordningsändamål inskränkt till det fall, att Konungens beslut icke utan fara eller större olägenhet kan avvaktas. Ändringen har sålunda skett efter

Utskottet.

de riktlinjer, vartill riksdagen år 1932 anslutit sig. Inom utskottet ha visserligen delade meningar rått, huruvida de nya bestämmelserna i 1915 års kungörelse äro i allo tillfredsställande, men utskottet kan icke finna någon anledning att nu, innan erfarenhet vunnits rörande bestämmelsernas verkningar, skrida till någon omarbetning av desamma.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1933.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Borell*, *Norling**, *Svenson* i Eskhult, *Bissmark* och *Jonsson* i Lycksele*; samt

från andra kammaren: herrar *Lindqvist*, *Hedlund* i Östersund, *K. A. Westman*, *Sjögren*, *Olsson* i Rimforsa, *Johanson* i Huskvarna*, *Rudén* och *Johnsson* i Kalmar*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Akerman*, *Klefbeck*, *Lindqvist*, *Sjögren* och *Johnsson* i Kalmar, vilka anförde:

Rätten att använda militär för ordningsändamål bör enligt vår åsikt inskränkas till de utomordentliga undantagsfall, då rikets säkerhet kan sägas vara i fara. Detta gamla krav från arbetarklassens sida anse vi oss hava så mycket större skäl att vidhålla som en statspolis numera inrättats. Den år 1932 i 1915 års kungörelse vidtagna ändringen kan icke anses tillfyllest. Att närmare angiva, huru regleringen av dessa spörsmål skall ske, tarvar emellertid en ingående utredning. Denna bör även omfatta de i 10 kap. 12 § strafflagen meddelade, ur olika synpunkter otillfredsställande och föråldrade bestämmelserna om användande av vapen från militärens sida.

På grund av vad sålunda anförts, få vi hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville företaga en omarbetning av gällande bestämmelser i fråga om användande av militär personal för stillande av uppror och upplöpp eller för upprätthållande av allmän ordning, samt, i den mån riksdagens medverkan kräves, för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna omarbetning kan föranleda.
